

A szakfolyóirat új megjelenési formája

Korunkban a tudomány gyors fejlődését a tudományos folyóiratok számának gyors növekedése is mutatja. Az UNESCO adatai szerint 1800-ban kb. 100, 1950-ben 100 ezer és jelenleg több mint 200 ezer tudományos folyóirat jelenik meg. Egyre nehezebb lépést tartani a tudományos munka fő információit képező folyóiratcikkek áradataival. Egyre növekszik a referáló folyóiratok és a bibliográfiai felsorolások száma.

A tudományos folyóiratok számának gyors növekedése ellenére a tudományos információk kicserélődése nem gyorsul kellőképpen. Viszszahuzó tény az is, hogy a tudományos cikk és megjelentetése között jelentős idő telik el, ami egyes esetekben veszélyeztetheti a cikk aktualitását.

Felmerül így az a probléma, hogy nem érdemes növelni a tudományos folyóiratok számát, a megjelentetési forma változtatása nélkül.

A szakemberek publikált anyagának csak egyetlen értékmérője van: az egy cikkre jutó olvasók átlagszáma. Ezeknek az olvasóknak a száma jelenleg főleg közvetett módon becsülhető meg. Lemérhető a szerzőkhöz küldött különlenyomat kérések, az igényelt bibliográfiai referátumok és preprintek számából.

A Szovjetunió és más országok is készítenek preprinteket, hogy elkerüljék azt a több hónapos késést, amely a folyóirat megjelentetése során adódik és így az új eredményeket hamarabb juttassák el a szakemberekhez.

A gyakorlat szerint - időhiány miatt - az olvasók nagyobb százaléka a preprinteket igényli. E szerint a teljes folyóiratcikket pedig elég lenne néhány tucat példányban kiadni.

A teljes cikkek helyett review-kat, brief communication-okat és rövid szerzői referátumokat kellene közölni, jelezve, hogy a teljes cikk a folyóirat-szerkesztőség hivatalában megkapható, külön meghatározott áron.

Sok előnye van ennek az alternatív szakfolyóirat rendszernek:

papír megtakarítás,

időmegtakarítás,

bármely szaktudomány problémáinak és irányvonalának nyomon követése leegyszerűsödik,

így a folyóiratok összekötő központtá válnak az azonos szakterület tudósai számára.

Nagyon sok szovjet folyóiratot fordítanak angolra és adnak ki külföldön. Ezeknek az ára magas.

A javasolt terv szerint a teljes szöveg fordítását a Szovjet-unióban vállalnák és a folyóirat szerkesztőségében megrendelhető lenne.

A publikációk formája is megváltozna, könnyen kezelhetővé válna. A teljes kézirat sokszorosított példányát olcsó áron juttatnák az igénylőknek.

A szakfolyóiratokról az új rendszerre való áttérés nem lesz könnyű dolog. A megszokott eljárásokkal való szakításra, új szokások kialakítására és az új rendszer elindítására van szükség.

Természetesen ez a rendszer nem vonatkozik minden szakterületre. Alkalmas lenne az orvosi lapokra és a szakterületek inkább népszerű, mint specializált folyóirataira.

Először egy-két kísérleti példányt kell kiadni, ezek sikere látván a többi szerkesztőség is rá fog térni az új rendszer alkalmazására. /NLL Translations Bulletin, 10.k. 6.sz. 1968. p.615-620./

""

REPROGRÁFIAI HIREK

A reprográfia fogalmának meghatározása

A reprográfia nemrég elterjedt szó, amely számos technikai eljárásra vonatkozik. Jelentése még a vele foglalkozó szakemberek számára sem egyértelmű, ezért a Reprography Newsletter szerkesztősége szükségesnek tartja a reprográfia fogalmának meghatározását és a következő meghatározást fogadja el:

"A reprográfia az összes reprodukáló, sokszorosító, vizuálisan rögzített információk tárolására és visszakeresésére vonatkozó technikai eljárást jelenti az irodai és ügyviteli területeken. Vagyis a reprográfia magába foglalja az összes kicsinyítő másoló-eljárást, többpéldányos másolást és sokszorosítást, nevezetesen az elektrofotoográfiát, xeroográfiát, diffúziós másolást, ofszetlitolográfiát, stencil-másolást, hőmásolást, a diazo eljárásokat, a mikrofilmezést és egyéb adattároló és kereső rendszereket."

/Reprography Newsletter, 1968.ápr. p.1./

""